

man er tvungen til at gaa til Gjældscommissionen for at faae Forlig prøvet. For Sagsførerne anser jeg det for aldeles ligegyldigt, hvilket Forslag der vedtages eller hvilket Indhold § 6 faar. Drænger Publikum ikke til Sagsførerne ved Forligsprøven, saa tror jeg virkelig ikke, at Sagsførerne trænge til Publikum; thi den Indtægt, som Sagsførerne kunne have af at møde til Forligsprøven er at agte for Intet. Hvis de skulde leve deraf, vilde deres Tilværelse blive i højeste Grad kummerlig, saa at de maatte opgive denne Stilling. — En Bysynderlighed finder jeg tilmed i dette Lovforslag, og det er den, at man vil negte Sagsførerne at møde i Politifager. Der har jo dog den anden Part en Støtte i Politidommeren, saa at jeg ikke ser, hvad der kunde være i Veien derfor. Det er saa meget mere besynderligt og røber, at Forlagsstillerne ikke kjende syndelig meget til, hvorledes Forligsprøven bliver afholdt i Politifager; thi det er yderst sjældent, at Sagsførerne komme til at møde der paa Grund af Sagernes ringe Antal og deres Bestaafenhed. Smidlextid sker det jo, og jeg har mødt der flere Gange, men efter Ordre, som bekliftet Sagsfører i Almentationsfager. Naar altsaa et Fruentimmer bliver udfyret med fri Proces og faar en Sagsfører bekliftet, kan der ikke blive prøvet Forlig, og saa bliver Sagen afvist, eller ogsaa skal dette Fruentimmer skaffe sig en anden Repræsentant. Det forekommer mig derfor, at dette Paahæng, som Landsstinget har givet Ministerens Forslag, savner al praktisk Brugbarhed. Dertil kommer, at Politidommerens Forhold under Mæglingen er en Retshandling, der staaar uuder Appel til Overdomstolene, hvor der altsaa er de samme Retsmidlet til at faae Bestyttelse som i Øvrigt under en Politifag. Jeg tror nu for Resten, at selv om dette Lovforslag modtager en Del Forbedringer, vil det dog ikke have nogen stor Betydning. Min Mening om Forordningen af 1795 om Forligsvæsenet er, at den i sit Grundvesen endnu er meget brugbar, og at den Maade, hvorpaa Forligsordningen nu er indrettet ved Valget af Forligsmæglere, er saa god, som man kan vente det; i alt Fald anser jeg Forligsloven for lige saa god som den samtidigt dermed indførte Retssordning, og jeg tror, at Forligsloven heller ikke er saa let udsat for at antikveres som Retssordningen. Den ærede Minister har jo for nylig erklæret, at der om kort Tid eller i alt Fald om nogle Aar vil komme et nyt Forslag om en ny Retssordning. Det forekommer mig, at ligesom Kolbjørnsen eller hans Samtidige først ordnede Forligsvæsenet og saa Retsvæsenet i 1795 og 1796, saaledes vilde det have været hensigtsmæssigt, om Processcommissionen nu ogsaa havde taget Forligsvæsenet med ind under sin Behandling. Forligsprøven er efter vor Lovgivning ikke Andet end en Forløber for Processen, og først for saa

vidt Forliget ikke naaer sit Maal at bringe Parterne til mindelig Overenskomst, indtræder Processen. Det forekommer mig derfor, at i et dansk Processystem — jeg taler ikke om andre Processystemer end om det danske — maatte Afslutningen om Forligsvæsenet være det første. Jeg har nu opfattet Fremlæggelsen af dette Lovforslag saaledes, som om Forligsvæsenet vilde blive udelukket fra den nye Processkøbe, og dette finder jeg ikke rigtigt. Jeg vil derfor, da Leilighed her gives, allerede nu reservere alt Fornødent i denne Retning. Jeg skal iøvrigt henstille til den ærede Minister, om der muligvis er andre Betragtninger, som gjøre, at det nu kan være rigtigt at reformere eller forbedre Forligslovgivningen, og om den Forbedring, som vi nu her foretage — hvis det overhovedet er en Forbedring — ikke atter kan blive undergivet en Revision, naar Rigsdagen faar det nye Processlovsforslag forelagt.

Ordføreren (Th. Nielsen). Der som Debatten skal fortsættes efter den Maalestok, hvorefter den nu er begyndt, og dersom jeg skulde svare paa Alt, hvad der er fremkommet og paa denne Maade kunde fremkomme, er der neppe Ansigt til at blive færdig hverken i dette eller i et kommende Møde; men jeg skal rolig lade det Meste ligge, og jeg kan saa meget bedre gjøre det, som de ærede juridiske Medlemmer indbyrdes overalt have besvaret hinanden. Da jeg desuden har havt saa rig Leilighed til at høre, hvad de ærede Jurister have at sige, og jeg ogsaa antager, at det ærede Thing har havt tilstrækkelig Leilighed dertil baade ved 1ste Behandling og ved denne, skal jeg ikke i mindste Maade søge at faae Forhandlingen videre udtæret; men nogle enkelte Bemærkninger maa jeg dog gjøre. Hvad det ærede Medlem for Præstø Amtis 3die Valgkreds (Beth) angaar, da skal jeg ikke følge ham paa hans Rejse, men skal bemærke overfor ham, at det ikke kan hjælpe her at tale om en Processlovgivning, som endnu ikke eksisterer, men som først om en 2 eller 3 Aar vil blive forelagt, og med hvilken det saa rimeligvis vil være en 5 eller 10 Aar, inden den bliver færdig. Den kunne vi ikke tage Hensyn til ved denne Afstemning; vi maa gaa ud fra, hvad vi have. Dette lader jeg altsaa ligge, idet jeg forøvrigt er-

Rettelser.

Sp. 2369. S. 34 f. o.: „Kommunerne“, læs: „Commis-sionen“.

Sp. 3015. S. 28—29 f. o.: „12 Tommer“, læs: „12 Fod“, „7 Tommer“, læs: „7 Fod“, „5 Tommer“, læs: „5 Fods“.